

اسپوتا و ناظمیه، پایه‌های هیبریدی انگور مقاوم به سرطان طوقه و ریشه

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان غربی*
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان قزوین**
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد***
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کردستان****

بیان مسئله

انگور به عنوان یکی از مهمترین گیاهان باغی مناطق مختلف کشور، در بیش از ۲۸۳ هزار هکتار کشت می‌شود. در اغلب مناطق انگورکاری کشور، مشکل بیماری باکتریایی سرطان طوقه و ریشه به عنوان معضلی اساسی عملکرد و کیفیت انگور را کاهش می‌دهد. تمام ارقام تجاری انگور کشور در برابر این بیماری حساس هستند، به همین دلیل، درحال حاضر بیش از ۳۰ درصد باغات انگور کشور به این بیماری با شدت‌های کم و زیاد آلوده هستند. در دنیا، استفاده از پایه‌های مقاوم به این بیماری، به عنوان مهمترین راهکار کنترل این بیماری استفاده می‌شوند. علاوه بر این، پایه‌های تجاری موجود مقاومت پایینی در برابر آهک بالای خاک داشته و به همین دلیل در اکثر خاک‌های ایران قابل استفاده نیستند. از این‌رو، تلاش برای تولید دورگه بین گونه‌ای که به آهک خاک متحمل و به عامل بیماری نیز مقاوم باشد، ضروری است.

معرفی دستاورد

دورگه‌های بین‌گونه‌ای از ارقام داخلی انگور با گونه‌های آمریکایی مقاوم به بیماری سرطان طوقه طی یک برنامه ۱۵ ساله ایجاد و ارزیابی شدند. از بین نتایج ۱۶ تلاقی، دو دورگه انتخاب و پس از ارزیابی و نامگذاری به عنوان پایه مقاوم به بیماری مذکور و متحمل به آهک به جامعه انگورکاران کشور معرفی شدند. پایه ناظمیه تحمل بالا به بیماری سرطان طوقه و تحمل بیش از ۳۰ درصد آهک فعال خاک داشته و قابلیت القای باردهی سریعتر در ارقام پیوند شده در مقایسه با تاک‌های غیرپیوندی (خودریشه) را دارد. پایه اسپوتا نیز ویژگی پایه ناظمیه را داراست با این تفاوت که رشد رویشی در پیوندک را کند کرده و می‌تواند به عنوان یک پایه پاکوتاه کننده برای ارقام پررشد انگور مورد استفاده قرار گیرد.

سطح زیر کشت و تولید سالانه انگور در کشور طی ده سال اخیر

فرایند تجاری سازی

در حال حاضر پژوهشکده میوه های مناطق معتدله و سردسیری وابسته به موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور در حال رایزنی با مراکز تولید نهال انگور برای تجاری سازی و فروش این دو دستاورد می باشد و مقدمات اولیه کار با تشکیل جلسات تخصصی بررسی و انجام شده است.

پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

پتانسیل سطح زیر کشت دو پایه: ۴۰ هزار هکتار (در خاک های دارای آلودگی به بیماری و آهک بالا)

میانگین افزایش عملکرد در هکتار: ۲۰ تن در هکتار (دو برابر شاهد)

پتانسیل افزایش تولید در ۴۰ هزار هکتار: ۴۰۰ هزار تن

افزایش درآمد ناخالص در هکتار: ۳۰ میلیون ریال (قیمت هر کیلو ۳۰ هزار ریال)

افزایش درآمد ناخالص در ۴۰ هزار هکتار: ۱۲۰۰ میلیارد ریال

کاهش خسارت عامل بیماری با استفاده از این پایه ها در خاک های آلوده